

1856 Kong Karl den 15

I 1856 bodde visekongen, senere kong Karl den 15, på Værnes i tre uker i august. Kongen kom med båt og på veien oppover til Værnes Hovedgård holdt han så høyt tempo at kommunestyrerepresentantene måtte ri styggfort foran. Karl likte seg godt ute blant stjørdalingene. Han danset og moret seg ilag med folket, og var visstnok en kvinnebedårer. Med et slikt tekke og rykte er det klart at det og i våre lokale tradisjonsfortellinger nevnes ætlinger her etter kongen. Kongen var faktisk en populær fyr, hvilket også viser at kommunestyret lot kongen få Værnesstolen fra Schultz-tiden.

Karl var en sterk kar som ofte ville prøve kreftene med soldatene, og han fant ikke sin overmann i soldatene før en Arnt Jensen (Arnt Einkrokan) fra Meråker fikk ordre om å prøve krefter med visekongen. Underhånden fikk han vel beskjed om å ta det pent, vise aktelse og respekt slik at visekongen skulle få vinne. Da svarte Arnt så den senere kongen hørte det: «*Te æ ti så te æ dæ*» - Og riktig sagt. Visekongen måtte ganske raskt i bakken.

Kong Karl var temmelig uheldig i sine politiske utspill. Han forsøkte å lyve seg ut av vanskelige situasjoner. Ikke minst viste dette seg i norsk politikk. Han lovet nordmennene å bli behandlet på lik linje som svenskene, men oppfylte aldri dette. I forholdet til Danmark ønsket han et krigsforbund etter at Danmark kom i krig med Tyskland i 1864, men den svenske regjeringen ville ikke bli blandet inn i noen krig. Kongens krigerske innstilling ligger trolig i hans store forbilde, Karl den 12. Da den barnløse Fredrik VII av Danmark dør, hadde kong Karl forhåpninger om å bli dansk konge og forene de tre nordiske riker under sin krone. Men danskene valgte en annen tronarving. Likevel knyttet Karl bånd til Danmark ved at hans eneste datter ble gift med den danske kronprinsen. Hun ble mor til prins Carl, som senere ble kong Haakon den 7 av Norge.

I 1860 var kong Karl og likeledes dronningen gjester igjen på Værnes Hovedgård. Fra dette oppholdet har vi navnet «*Dronningberget*» i Gjevingåsen hvor de kongelige høyheter oppholdt seg en hel dag. Karl likte godt å male, og en dag dro han opp i Gevingåsen og malte et bilde med utsyn over Værnes. Dette maleriet hang i sin tid på slottet i Stockholm og er gjengitt i boka til Kaare Berg: «*Stjørdal – fra strandsted til storsamfunn*».

Kong Karl besøkte Stjørdal flere ganger, og klarte seg trolig bra i motsetning til senere Oscar II. Men det har naturligvis sin forklaring i at det gikk raskt mot 1905. I Karls tid var det flere større manøvrer i Stjørdal. Den mest kjent er den såkalt «*lystleiren*» på Værnes i 1860. Leieren var en norsk/svensk forbrødringsakt etter kroningen i Trondheim. Da gikk det trolig ganske hett for seg. Stjørdal blomstret som aldri før på godt og vondt. Velstanden økte for noen smarte handelsfolk, mens andre nok måtte slikke sine sår i lange tider deretter. Og så var det alle de «*uekte*» resultatene. Synderen var for lengst over alle hauger når resultatet voks frem på magen.

Kong Karl hadde også med den første negeren som bodde på Værnes. Det var en kongesønn fra Kongostaten i Afrika som var med som pipestopper ved hoffet. «*Den svarte morianen*», kalte Vinje ham i «*ferdaminne*».